

EKONOMİYE DAİR ÖNE ÇIKAN DÜZENLEMELER

29 ARALIK 2022 – 4 OCAK 2023

(29 Aralık 2022 – 4 Ocak 2023)¹

- 1. TCMB, 2023 yılına ilişkin para ve kur politikasının ana hatlarını ortaya koyan çerçeve metni “Para Politikası ve Liralaşma Stratejisi” dokümanını yayımladı.** Metinde, TCMB'nin bütünlük politikası çerçevesi olan liralaşma stratejisinin güçlendirilerek uygulanmaya devam edileceği ifade edilmiş; enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde, hükümet ile birlikte belirlenen orta vadeli enflasyon hedefinin yüzde 5 olarak korunduğu ve para politikasının enflasyonu orta vadeli hedefine kademeli olarak yaklaştıracak şekilde oluşturulacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, piyasa faizlerinin politika faizleriyle uyumlu seyretmesi sağlanarak parasal aktarım mekanizmasının etkinliğini destekleyici politikaların sürdürüleceği belirtilmiş, liralaşma stratejisi kapsamında 2023 yılının ilk yarısı için mevduatta liralaşma hedefinin yüzde 60 olarak belirlendiği bildirilmiştir. Devam eden swap anlaşmalarına ilaveten, diğer ülke merkez bankaları ile swap anlaşmalarının imzalanmasına yönelik görüşmelere de devam edileceği eklenmiştir.²
- 2. TCMB, reeskont ve avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranlarını belirledi.** TCMB'nin, reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranlarının tespitine ilişkin tebliği, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, TCMB tarafından vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık yüzde 9,75, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık yüzde 10,75 olarak tespit edilmiştir.³
- 3. Türk Lirasında mevduata sağlanan stopaj desteğinin süresi uzatıldı.** Türk Lirasında mevduata sağlanan stopaj desteğinin süresinin uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Buna göre, 31 Aralık'ta bitecek olan süre, destek karar ile 30 Haziran 2023 tarihine kadar uzatılmıştır. Kararın 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67'nci maddesinde yer alan tevkifat oranları hakkında ekli kararın yürürlüğe konulmasına, 193 sayılı kanunun mezkur maddesi gereğince karar verildiği belirtilmiş olup karar Resmi Gazete'de yayımlanarak 29 Aralık 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.⁴
- 4. Mal ve hizmet tedarikinde geç ödemelerde kullanılacak temerrüt faiz oranı düşürüldü.** Resmi Gazete'de yayınlanan TCMB tebliğine göre, mal ve hizmet tedarikinde alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde uygulanacak faiz oranı yüzde 17,25'ten yüzde 11,75'e düşürülmüştür. Tebliğ uyarınca, alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari gider tutarı ise 800 TL olacaktır.⁵
- 5. Sigorta primi işveren desteği 2023 yılı sonuna kadar uzatıldı.** Resmi Gazete'nin 29 Aralık 2022 tarihli sayısında yayımlanan Cumhurbaşkanı kararına göre, işsizlik sigortası kanununun geçici 10. maddesinde yer alan, çalışanların prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait bölümü için verilen desteğin 31 Aralık 2023 tarihine kadar sürmesi kararlaştırılmıştır. Buna göre, özel sektör işverenlerince işe alınan ve fiilen çalıştırılanların, işe alındıkları tarihten önceki 6 aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları, aynı döneme ilişkin işe alındıkları iş yerinden bildirilen prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları ve diğer koşulları sağlamak kaydıyla 5510 sayılı Kanun'un 81'inci maddesinde sayılan ve 82'nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı, 31 Aralık 2023'e kadar işe alınanlar için İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacaktır. Söz konusu tutar, 6 ay ila 54 ay süresince ve 2 bin 51 lira 64 kuruştan 15 bin 387

lira 30 kuruşa kadar verilebilecektir.⁶

6. **Gelir vergisi tarifesinin ilk dilimi 32 bin liradan 70 bin liraya çıkarıldı.** Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin Twitter hesabından paylaştığı açıklamaya göre, gelir vergisi tarifesinin ilk dilimini 32 bin liradan 70 bin liraya, ikinci dilimini 70 bin liradan 150 bin liraya, üçüncü dilimini 250 bin liradan 550 bin liraya, dördüncü dilimini ise 880 bin liradan 1,9 milyon liraya çıkarılmıştır. Açıklamada asgari ücrete yapılan yüzde 54,5 oranındaki artış, gelir vergisi ve damga vergisi istisnasına da yansdığı, böylelikle ücretli çalışanların ödeyeceği verginin azalması sağlandığı belirtilmiştir. 2023 yılında, uygulamaya devam edilen asgari ücret istisnası nedeniyle, tüm ücretli çalışanların yıllık 120.096 liraya isabet eden ücretlerinden gelir ve damga vergisinden muaf olacağı ifade edilmiştir.⁷
7. **Çalışanların 2023'te günlük yemek bedeli 118 lira oldu.** Temmuz 2022'de yapılan düzenlemeyle 51 TL olan günlük yemek bedeli, 32059 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 323 Seri Nolu Gelir Vergisi Genel Tebliği uyarınca 2023 için 110 TL (KDV hariç) olarak belirlenmiştir. Böylece önceki seneye göre, yemek bedelinde yüzde 115,69 oranında artış sağlanmıştır.⁸
8. **2023'te bazı vergi ve harç tutarlarında yapılacak artış oranları Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı.** 2023 yılında harç ücretleri yeniden değerlendirme oranı olan yüzde 122,93 oranında artırılırken, özel iletişim vergisi yüzde 122,93 oranında artırılmış, emlak vergisi ücretlerinin yeniden değerlendirme oranının yarısı kadar yüzde 61,47 olarak uygulanması kararlaştırılmıştır. Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğine göre, her bir kağıttan alınacak damga vergisine ilişkin üst sınır 10 milyon 732 bin 371,80 lira olmuş, yıllık gelir vergisi beyannamelerindeki damga vergisi 294,90 lira, kurumlar vergisi beyannamesinde 393,90 lira, katma değer vergisi beyannamesinde 194,60 lira olarak belirlenmiştir. Harçlar Kanunu Genel Tebliği'ne göre, yeni yılda 6 aya kadar pasaportlar için harç tutarı 689,70 lira, 1 yıl süreli olanlar için 1008,30 lira, 2 yıl süreli olanlar için 1646,10 lira, 3 yıl süreli olanlar için 2 bin 338,50 lira ve 3 yıldan fazla süreli olanlar için 3 bin 295,50 lira olacaktır. 2023'te A sınıfı sürücü belgesi harcı 825,70 lira olarak belirlenirken, bu tutar B sınıfı sürücü belgesi harçlarında 2 bin 489,90 lira olarak uygulanacaktır.⁹
9. **Kira gelirlerindeki istisna tutarı 21 bin TL'ye çıkarıldı.** Hazine ve Maliye Bakanlığının (Gelir İdaresi Başkanlığı), Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 322) ve Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 323), Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanmıştır. Buna göre, Gelir Vergisi Kanununda yer alan indirim, istisna ve muafiyetlere ilişkin tutarlar ile basit usulde vergilendirmeye ilişkin had ve tutarlar yeniden belirlenmiştir. Kira gelirlerindeki 9 bin 500 lira olan istisna tutarı, 21 bin liraya çıkarılmıştır. Değer artış kazançlarındaki 25 bin lira istisna tutarı, 55 bin lira olarak belirlenmiştir. Engelli vatandaşların engellilik derecesine göre belirlenen aylık indirim tutarları yükseltilmiş, vergiden muaf esnafın kapsamı genişletilmiş ve muafiyet limiti olan 320 bin lira, 700 bin liraya çıkarılmıştır. Tebliğler yeni yılda yürürlüğe girecektir.¹⁰
10. **Enerji verimliliği kanununda 2023 yılı için belirlenen idari para cezaları yüzde 122,93 oranında artırıldı.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının konuya ilişkin tebliği, Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Buna göre, uygulanacak idari para cezaları 5 bin 628 lira ile 566 bin 670 lira arasında değişiklik gösterecektir.¹¹
11. **Emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) düzenlemesi ile ilgili bilinmesi gereken ayrıntılar belli oldu.** EYT'de yaş şartı uygulanmayacak olup düzenleme, eski sistemdeki SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı ayrımı olmaksızın mevcut yapıdaki herkes için geçerlidir.¹²

- 12. 2023'ün ilk 6 ayı için uygulanacak memur ve emekli maaş zammı yüzde 30 oldu.** Bu çerçevede aile yardımı ödeneği dahil en düşük memur maaşı 9 bin 105 TL'den 11 bin 848 TL'ye, en düşük memur emekli aylığı 6 bin 78 TL'den 7 bin 901 TL'ye yükseltildi. En düşük emekli maaşı da 3 bin 500 TL'den 5 bin 500 TL'ye yükseltildi.¹³
- 13. Orta gelirliilere yönelik Yeni Evim Konut Finansman Programı'nın ayrıntıları belli oldu.** Kampanya çerçevesinde Türkiye 3 bölgeye ayrılmıştır. Birinci bölge tek başına İstanbul olarak belirlenmiştir. İkinci bölge Ankara, İzmir, Bursa, Antalya, Mersin ve Muğla olarak seçilmiştir. Tüm bölgelerde asgari peşinat oranı yüzde 10 olarak belirlenirken, azami 15 yıl vadeyle sağlanacak finansmanda faiz yüzde 0,69'dan başlayan oranlarla uygulanacaktır. İlk etapta 100 bin konut satışı hedeflenmektedir. İnşaat firmalarına 25 milyar liralık KGF desteği verilecektir. Proje kapsamında kullanılacak krediler sadece sıfır konutlar için verilecektir. Konut sahibi olmayanlar ve son 1 yıl içinde konut alacağı ilde bir konut satmamış olanlar başvuru yapabilecektir. Projeden yararlanmak için "hane geliri" dikkate alınacaktır. Bu kapsamda, 1.bölge azami gelir 80 bin, 2. bölge 65 bin, 3. 45 bin TL ve altında olan "haneler" başvuru yapabilecektir. Türkiye'nin kalanı ise üçüncü bölgededir. Başvurular, 16 Ocak tarihinden itibaren alınmaya başlanacaktır.¹⁴
- 14. İşverene asgari ücret desteği 400 TL'ye yükseltildi.** Bu destek, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun 2023 ücretini belirlerken 250 TL olarak belirlenmişti. Destek, hali hazırda asgari ücret desteği kullanan bütün firmalar için geçerli olacaktır. Destek 2023 Ocak ve Haziran döneminde uygulanacaktır.¹⁵

Kaynaklar:

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² TCMB, 2023 Yılı Para ve Liralaşma Stratejisi. (30 Aralık 2022). Erişim adresi:

https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/fb7ecbae-31a2-4600-bc81-b605ba10bc58/2023_Para+Politikasi_ve_Liralasma_Stratejisi.pdf?MOD=AJPERES

³ Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranlarının Tespiti. Resmi Gazete, Sayı: 32060. (31 Aralık 2022).

Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221231-8.pdf>

⁴ 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci Maddesinde Yer Alan Tevkifat Oranları Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6618). Resmi Gazete, Sayı: 32058. (29 Aralık 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221229-27.pdf>

⁵ Mal ve Hizmet Tedarikinde Geç Ödemelerde Uygulanacak Temerrüt Faiz Oranı ve Alacağın Tahsili Masrafları İçin Talep Edilebilecek Asgari Giderim Tutarı Hakkında Tebliğ. Resmi Gazete, Sayı: 32061. (2 Ocak 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/01/20230102-3.pdf>

⁶ 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 10 uncu Maddesinin Uygulanma Süresinin 31/12/2023 Tarihine Kadar Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6619). Resmi Gazete, Sayı: 32058. (29.12.2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221229-28.pdf>

⁷ Dr. Nureddin Nebati twitter mesajı. (30 Aralık 2022). Erişim adresi:

https://twitter.com/NureddinNebati/status/1608734360639016961?cxt=HHwWgsDU_ZTYr9MsAAAA

⁸ Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 323). Resmi Gazete, Sayı: 32059. (30 Aralık 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221230M2-13.htm>

⁹ 30/12/2022 tarihli ve 32059 2. mükerrer sayılı Resmî Gazete’de, Tebliğler ve Kurul Kararları yayımlanmıştır. (30 Aralık 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/fihrist?tarikh=2022-12-30&mukerrer=2>

¹⁰ Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 82). Resmi Gazete, Sayı: 32059 (mükerrer). (30 Aralık 2022). Erişim

adres: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221230M2-9.htm>

¹¹ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından: 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanununun 10 uncu Maddesine Göre 2023 Yılında Uygulanacak Olan İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (Sıra Numarası: 2023/2). Resmi Gazete, Sayı: 32060. (31 Aralık 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221231-6.htm>

¹² T.C. Cumhurbaşkanlığı, “Emeklilik hakkının kullanılması hususunda herhangi bir yaş sınırı uygulanmayacaktır”. (28 Aralık 2022). Erişim adresi: <https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/142320/-emeklilik-hakkinin-kullanilmasi-hususunda-herhangi-bir-yas-siniri-uygulanmayacaktır->

¹³ Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Resmi Twitter Hesabı. (4 Ocak 2023). Erişim adresi:

<https://twitter.com/RT Erdogan/status/1610583801733812224>

<https://twitter.com/RT Erdogan/status/1610618360068444160>

¹⁴ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Yeni Evim Konut Finansman Programı. (4 Ocak 2023). Erişim adresi:

<https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2023/01/Yeni-Evim-Konut-Finansman-Programi-Sunumu.pdf>

¹⁵ Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Resmi Twitter Hesabı. (4 Ocak 2023). Erişim adresi:

<https://twitter.com/RT Erdogan/status/1610625971756978176>

EKONOMİYE DAİR ÖNE ÇIKAN DÜZENLEMELER

MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

tepav
Türkiye Ekonomisi Politikaları Araştırma Vakfı

